

Lausunto

15.11.2024

Asia: VN/19841/2024

Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkostoa koskeva lausuntopyyntö

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Juristiliitto – Juristförbundet (rek. Suomen Lakimiesliitto – Finlands Juristförbund ry) kiittää oikeusministeriötä lausuntopyynnöstä koskien Ulosottolaitoksen toimipaikkaverkostoa ja lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Juristiliitto esittää huolensa nyt annetun toimipaikkaverkoston kehittämis ehdotuksen vaikutuksista Ulosottolaitoksen antaman palvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen. Nykyisillä Ulosottolaitoksen toimipaikoilla on tärkeä rooli kansalaisten oikeusturvan ja täytäntöönpanon toteutumisen takaajana. Erityistä huolta Juristiliitto kantaa keskisuurten toimipaikkojen ja pitkien etäisyyksien päässä olevien toimipaikkojen lakkauttamisesta syntyvistä vaikutuksista. Juristiliitto suhtautuu neutraalisti sellaisten toimipaikkojen lakkauttamiseen, mitkä sijaitsevat kohtuullisen etäisyyden päässä säilytettävästä toimipaikasta. Tämä voi edistää myös henkilökunnan tarkoituksenmukaista työskentelyä, turvallisuutta ja työpaikan yhteisöllisyyttä.

Palveluna ulosotto on kuitenkin kansalaisten ja yhteiskunnan jäsenten osalta erilainen suhteessa muiden viranomaisten palveluihin: jo nykyisin asiakkaiden tavoittaminen sekä tarpeen vaatiessa saanti paikalle Ulosottolaitoksen toimipaikkaan voi olla haastavaa. Kun toimipaikkaverkostoa supistetaan, tulee tämä lisäämään niin virkamiesten kuin asiakkaidenkin osalta kulkemiseen liittyvää aikaa. Vaikka osana ehdotusta onkin digitaalisten palvelujen ja järjestelmien hyödyntäminen entistä laajemmin, toimitaan ulosotossa edelleen kasvotusten sekä toisaalta fyysisesti paikan päällä täytäntöönpanotoimissa.

Nyt esitetyt muutokset vaikuttavat merkittävästi myös Ulosottolaitokseen ja sen henkilökuntaan henkilöstöpoliittisesta näkökulmasta. Lakkautettavaksi esitetyissä toimipaikoissa työskentelee yli 160 virkamiestä ja välillisiä vaikutuksia esityksellä on useaan muuhunkin toimispisteeseen ja näiden henkilökuntaan. Pahimmillaan oman työpisteen siirtyminen toiseen toimipaikkaan voi aiheuttaa yksittäiselle työntekijälle siirtymisiin liittyviä ajallisia ja kustannuksellisia lisäyksiä, jotka voivat

vaikuttaa työn mielekkyyttä heikentävästi. Lisäksi oletuksena ei voi olla se, että virkamies toteuttaa työtään kotoa käsin, kun kyseessä on merkittävässä määrin asiakkaiden yksityisyydensuojan piiriin kuuluvien asioiden käsittelystä.

Juristiliitto toteaa, että toimipaikkaverkostoa tulisi kehittää niin, että siinä huomioitaisiin valtion toimipaikkaverkon kehitys ja sen pohjalta perustettavat yhteispalvelupisteet. Tulevissa tilaratkaisuissa tulee ottaa huomioon muun muassa käsiteltävien asioiden sensitiivisyys ja asioiden käsittelyn edellyttämä yksityisyydensuoja, joka asettaa erityisiä vaatimuksia muun muassa käytettäville tiloille. Tämän kehityksen yhteydessä on olennaista myös tunnistaa nykyiset etätyökäytänteet ja tarpeet satunnaisemmille työskentelytiloille sekä asiakkaiden tapaamistiloille silloin, kun viranomaisen tai hänen edustajansa ei ole tilojen varsinainen käyttäjä.

Juristiliitto nostaa esiin myös sen, että kaikkien esitysten osalta on tehtävä tarkat vaikutusten arvioinnit esitettävistä lakkautuksista. Tähän arvioon on otettava mukaan niin taloudellisten kuin toiminnallistenkin vaikutusten arviointi, jossa otetaan huomioon niin ehdotuksen lyhyt- kuin pitkäaikaiset vaikutukset ja se, ovatko vaikutukset positiivisia vai negatiivisia.

Tuomainen Jenni
Juristiliitto - Juristförbundet (rek. Suomen Lakimiesliitto - Finlands
Juristförbund ry)